Lausunto Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen toimintakertomukseen 2022

Kansaneläkelaitoksen valtuutettujen laatima toimintakertomus vuodelta 2022 pitää sisällänsä olennaiset asiat Kelan toiminnasta vuodelta 2022. Kelan hoitaman sosiaaliturvan etuusmenot olivat vuonna 2022 yhteensä 16,3 miljardia euroa ja Kelan toimintamenot olivat 610 miljoonaa euroa. Kelaan saapui yli 16 miljoonaa hakemusta, joista 79,2 prosenttia tehtiin verkkopalvelussa. Puhelinpalveluun saapui 3,8 miljoonaa puhelua. Palvelupisteillä asioitiin noin 600 000 kertaa. Henkilöasiakkaiden tunnistetussa verkkoasioinnissa oli 76,4 miljoonaa asiointia.

Vuonna 2022 Kelan henkilöstömäärä kasvoi mm. sähkötukeen varautumisen vuoksi. Vuoden lopussa Kelassa oli töissä 8 586 toimihenkilöä, mikä oli 289 henkilöä enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Määräaikaisten toimihenkilöiden osuus nousi edellisestä vuodesta ja heitä oli vuoden lopussa 884 henkilöä eli 10 prosenttia henkilöstöstä. Ylitöitä tehtiin vuonna 2022 1,3 prosenttia säännöllisestä työajasta (myös vuonna 2021 1,3 %). Ylitöitä tehtiin yhteensä 189 000 tuntia. Eniten ylitöitä tekivät ratkaisu- ja IT-asiantuntijat.

Kelassa edistettiin hyvää henkilöstökokemusta kehittämällä itse- ja yhteisöohjautuvuutta, perheystävällisyyttä, ihmisten arvostusta sekä monipaikkaisuutta ja yhteisöllisyyttä. Myös valmentava esihenkilötyö koettiin tärkeäksi. Etätyötä tehtiin Kelassa laajasti, keskimäärin 123 työpäivää/ henkilö. Vuosittaisessa henkilöstökyselyssä kuormitustekijöiksi koettiin mm. liian isot työmäärät ja omaksuttavan tiedon suuri määrä. Hyväksi työpaikaksi Kelan kokee 89 % vastaajista.

Kirjattuja uhkatilanteita vuodelta 2022 oli 1283 kpl (2021 1072 kpl). Uhkatilanteet ovat edelleen aivan eri tasolla kuin ennen perustoimeentulotuen Kelalle siirtoa, jolloin vuositasoilla kirjattiin noin 300 uhkatilannetta.

Vuonna 2022 henkilöstön sairauspoissaolot kasvoivat edellisvuodesta 5 %:iin (vuonna 2021 4,1 %).

Kelassa tehdään tuottavaa ja tehokasta työtä valtakunnallisena organisaationa. Kelaan luotetaan nopeana ja tasapuolisena valtakunnallisena toimeenpanijana. Toimihenkilöt arvostavat työtänsä Kelassa ja Kelaa työnantajana. He ovat osaavia ja sitoutuneita ja suurin osa henkilöstöstä kokee Kelan hyväksi työpaikaksi. Kelalaisista 66 % on korkeakoulututkinnon suorittaneita. Ylempi korkeakoulututkinto on joka neljännellä.

Poikkeustilanteissa henkilöstö venyy, venyminen ei saa jäädä kuitenkaan normaaliksi olotilaksi. Hallitusohjelmassa on useita muutoksia sosiaaliturvan lainsäädäntöön. Lainmuutoksiin on varattava riittävästi aikaa, jotta niiden voimaanpano voidaan tehdä hallitusti ja niistä johtuviin tietojärjestelmämuutoksiin ja -testauksiin, viestintään ja henkilöstön koulutuksiin on riittävästi aikaa.

Hallitusohjelmassa on myös kirjaukset suunnitelmista Kelan uusista töistä. Kela on tehokkaasti toimiva valtakunnallinen organisaatio, jolla on valmius uusien tehtävien hoitamiseen. Tärkeää on, että uusiin tehtäviin annetaan myös riittävät resurssit. Hallitusohjelman suunnitellut etuusleikkaukset näkyvät jo nyt lisääntyneinä kysymyksinä Kelan asiakaspalvelussa.

Huolestuttavaa on, että samanaikaisesti Kelalle on suunnitteilla isot toimintamenojen leikkaukset. Henkilöstömäärä on turvattava, jotta henkilöstön työhyvinvointi pystytään säilyttämään ja henkilöstö voi suorittaa työnsä laadukkaasti ja asiakkaiden elämäntilanteet kokonaisvaltaisesti huomioiden.

Helsingissä 25.9.2023

Tuija Sarlin
puheenjohtaja
Ammattiliitto Kelan toimihenkilöt ry